

Archeologisch onderzoek op plangebied "Asse - Ring om Asse (N9 k)": de nieuwe verbindingsweg tussen de Stationsstraat en de Assesteenweg te Asse.

Definitieve rapportage van de Bekomen Resultaten.

Verelst, K.F.M.

AS - Rapportage 2007- 5

Opdrachtgever:
Agentschap Infrastructuur
Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant
Via-Vitagebouw, Luchthavenlaan 4
1800 Vilvoorde

1.	Inleiding	2
2.	Doel van het onderzoek	6
3.	Onderzoeksmethode	6
4.	Bodemkundige en landschappelijke situering van het plangebied	9
5.	Resultaten van het onderzoek	11
5.1.	Het proefsleuvenonderzoek	11
5.1.1.	Beschrijving van de aangelegde vlakken	11
5.1.1.1.	Proefsleuven 1 t.e.m 6	11
5.1.1.2.	Proefsleuven 7 t.e.m 14	13
5.1.1.3.	Proefsleuven 15 t.e.m 21	13
5.1.1.4.	Proefsleuven 22 t.e.m 29	14
5.1.1.5.	Proefsleuven 30 t.e.m 35	15
5.1.1.6.	Proefsleuven 36 t.e.m 43	16
5.1.1.7.	Proefsleuven 44 t.e.m 50	16
5.1.1.8.	Proefsleuven 51 t.e.m 57	17
5.1.1.9.	Proefsleuven 58 t.e.m 63	17
5.1.2.	Conclusies op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek	18
5.1.3.	Aanbevelingen op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek	19
6.	De werfbegeleiding op enkele specifieke zones	20
6.1.	De werfbegeleiding op de zone van proefsleuven 7 t.e.m. 29	20
6.2.	De werfbegeleiding op de zone van proefsleuven 44 t.e.m. 50	22
7.	De opgraving van een rioleringstracé net ten noorden van de Assesteenweg ...	23
8.	Dankwoord	26
9.	Literatuur	26

---

1. Inleiding

Op vraag van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed werd in opdracht van Agentschap Infrastructuur, Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant tussen 10 augustus en 16 augustus 2007 een archeologisch vooronderzoek, zijnde een verkennende prospectie met ingreep in de bodem (dossiernummer vergunning: 2007/107), uitgevoerd door het projectbureau 'Archaeological Solutions' binnen het projectgebied van een nieuwe ontsluitingsweg te Asse (N9 k - 'Ring om Asse'). Deze nieuwe ringweg heeft tot doel het centrum van Asse te ontlasten, zowel van doorgaand particulier verkeer, maar ook van vrachtverkeer van en naar de industriezone van Mollem.

Het traject van de nieuw aan te leggen ontsluitingsweg is ca. 25m breed, en situeert zich ten oosten van de dorpskern van Asse, tussen de Assesteenweg en de Stationsstraat (cfr. Afbeeldingen 1-2).

De ernstige bedreiging die de vooropgestelde werken en het daarmee samenhangende grondverzet vormden tegenover het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed, waren van die aard dat geadviseerd werd door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed dat een archeologisch vooronderzoek wenselijk was.

De te onderzoeken zone was bovendien nooit archeologisch onderzocht en bijgevolg was de archeologische potentie onbekend. Het hier voorgestelde (voor)onderzoek was dan ook een aangewezen mogelijkheid om het projectgebied archeologisch te evalueren, teneinde het ongekende archeologisch erfgoed te detecteren, af te lijnen en te registreren. Gelet op de lengte (1km) en de breedte van de aan te leggen weg (25m), en de aard van de ingreep, was de kans reëel dat er bij de graafwerkzaamheden archeologische monumenten zouden worden aangetroffen. In de archeologische wereld is de aanwezigheid van een Romeinse vicus (i.e. handelsnederzetting) binnen de gemeentegrenzen van Asse -ter hoogte van de Kalkhoven- immers algemeen bekend. Deze vicus ontwikkelde zich in de loop van de 1^e eeuw n. Chr. rond een kruispunt van Romeinse wegen. Het viel dan ook niet uit te sluiten dat Romeinse bewoningssporen en/of sporen uit een ander tijdperk (IJzertijd, Middeleeuwen, etc..) in dit ca. 2.5 ha groot plangebied aanwezig konden zijn.

De werken van burgerlijke bouwkunde -die worden uitgevoerd door het Agentschap Infrastructuur, Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant- spitsen zich toe op de percelen die kadastraal bekend zijn als Asse 1° Afdeling Sectie B en C, Percelen (van noord naar zuid): nr(s) 396, 395h, 395n, 395l, 392a, 390a, 381c, 384b, 382b, 383c, 367b, 368f, 368g, 371d, 465p + enkele huiskavels langsheen Lindenpark. Dit gebied wordt omschreven als de nieuwe Ringweg (N9 k) rond Asse.

Hoewel het oorspronkelijk de bedoeling was om het tracé over zijn volledige lengte te onderzoeken, werd al snel duidelijk dat het archeologisch (voor)onderzoek zich enkel maar kon focussen op de zone tussen de Assesteenweg en de spoorwegovergang aan de Molenstaat. Saneringswerken op de nabijgelegen Asfaltco-site maakten een archeologisch onderzoek in de tweede zone immers onmogelijk. De totaallengte van het te onderzoeken traject werd hierdoor teruggebracht van 1km naar ca. 500m, omzeggens 1.25ha.

In grote lijnen sluit het geplande wegtracé aan op een nieuw aan te leggen rotonde ter hoogte van de Assesteenweg. Vanaf de Assesteenweg draait de aan te leggen ringweg richting zuidwesten, om vervolgens een steile helling te nemen. Ter hoogte van de huidige spoorwegovergang aan de Molenstraat draait de ringweg scherp af richting zuiden. Vanaf dit punt blijft de weg net ten oosten van de huidige spoorweg lopen, om tenslotte aansluiting te vinden met de Stationsstraat.

Op het ogenblik van het terreinonderzoek was het overgrote deel van het terrein in gebruik als grasland/weiland (meer specifiek: het volledige gebied ten noorden en ten zuiden van de huidige Assesteenweg), wat het onmogelijk maakte om eventuele vondstconcentraties aan de oppervlakte vast te kunnen stellen.

Het gebied ter hoogte van de Molenstraat lag braak. Mogelijk is dit laatste het rechtstreekse gevolg van recent uitgevoerde sloopwerkzaamheden. Op satellietbeelden kon men in deze zone tot voor kort bebouwing vaststellen.

Het gebied tussen de Molenstraat en de huidige Stationsstraat werd in het verleden ingericht als bedrijfsterrein (Asfaltco-site). Door toedoen van zware bodemverontreiniging en de hedendaagse diepe ontgraving van vervuilde gronden (tot een diepte van ca. 4 m) werd afgezien van archeologische inventarisatie van dit deel van het gebied.

De gronden waren op het moment van het onderzoek integraal in bezit van het Agentschap Infrastructuur, Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant. Het betredingsrecht van bovenstaande percelen vormde op dat vlak dan ook geen enkel probleem.

Het (voor)onderzoek werd uitgevoerd door twee archeologen in dienst van het projectbureau Archaeological Solutions. Kristof Verelst, die de dagelijkse leiding op het terrein waarnam, werd geassisteerd door Joachim Heyvaert. De projectleiding vanuit projectbureau 'Archaeological Solutions' lag tevens in handen van Kristof Verelst. De begeleiding en bijkomende advisering door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed gebeurde door mevr. Els Patrouille die, op onze vraag op 13 augustus 2007, een veldbezoek bracht.

Het mechanische graafwerk werd verzorgd door een kraanmachinist in dienst van de aannemer der grondwerken, de firma Aswebo nv uit Drongen. De rapportage vond plaats van 2 oktober t.e.m. 9 oktober 2007 en gebeurde door projectleider Kristof Verelst.

De opmeting van de proefsleuven, en het opstellen van de gegeorefereerde plannen werd uitgevoerd door landmeter Bruno Van Dessel, in nauwe samenwerking met bovengenoemd projectleider.

De aangemaakte gegeorefereerde overzichtsplannen zijn opgenomen als Bijlage VIII bij dit rapport, waarbij de plannen de exacte ligging van de proefsleuven met spooraanduidingen, en aanduidingen van perceelsgrenzen weergeven, geprojecteerd op het onderliggende plan van de wegenwerken. Tevens werd gezorgd voor de aanduiding van de geplaatste wandprofielen (cfr. infra), en de exacte diepteligging van de sleuven inclusief grondsporen t.o.v. het Oostends Peil: TAW (cfr. infra).

De verdere archeologische werkzaamheden bestonden uit een controlerende werfopvolging van enkele specifieke zones tussen 28 augustus en 4 september 2007, en de opgraving van een rioleringstracé op 6 en 7 september 2007 (cfr. infra).

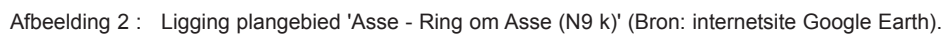
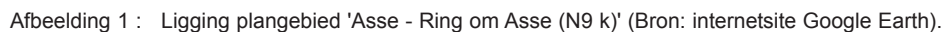

Administratieve gegevens van het terrein

Gemeente:	Asse
Plaats:	Asse
Toponiem:	Ring om Asse (N9 k)
Provincie:	Vlaams-Brabant
Opdrachtgever:	Agentschap Infrastructuur, Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant
Uitvoerder:	Projectbureau Archaeological Solutions
Bevoegd gezag:	Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed mevr. Els Patrouille (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap)
Gemeentecode:	ASS-07-RIN
Administratief nummer opgravingsvergunning:	2007/107 : prospectie met ingreep in de bodem t.a.v. dhr. Kristof Verelst 2007/119: opgraving rioleringstracé ten noorden van de Assesteenweg t.a.v. dhr. Kristof Verelst
Locatie onderzoeksgebied:	Gebied ten oosten van de huidige dorpskern van Asse, tussen de huidige Assesteenweg (ten noorden) en de Stationsstraat/Brusselsesteenweg (ten zuiden)
Omvang Plangebied:	Oorspronkelijk ca. 25.000 m ² (ofwel ca. 2.5 ha); nadien teruggebracht tot ca. 12.500 m ² (ofwel ca. 1.25 ha)
Kadastrale gegevens:	Asse 1 ^o Afdeling Sectie B en C, Percelen (van noord naar zuid): nr(s) 396, 395h, 395n, 395l, 392a, 390a, 381c, 384b, 382b, 383c, 367b, 368f, 368g, 371d, 465p + enkele huiskavels langsheen Lindenpark.
Periode:	Late- en Post-Middeleeuwen (overwegend 15 ^e t.e.m. 18 ^e eeuw)
Complextype:	Activiteitenzone (net ten noorden van de huidige Assesteenweg)
Hoogte maaiveld t.o.v. Oostends Peil:	Ter hoogte van de Assesteenweg: ca. 60 m + TAW Ter hoogte van de Molenstraat: ca. 77 m + TAW
Beheer en plaats documentatie:	Projectbureau Archaeological Solutions, Lange Nieuwstraat 42, 2800 Mechelen (met digitale evenals analoge copies aan het Agentschap Infrastructuur Wegen en Verkeer Vlaams- Brabant, Agentschap R-O Vlaanderen, en de CAI te Brussel) (meer specifiek: volledig uitgewerkte rapportage met (Bijlage I) Sporenlijst; (Bijlage II) Fotolijst van de op CD-ROM aanwezige foto-databank; (Bijlage III) Vondst- en Monsterlijst; (Bijlage IV) Tekeningenlijst; (Bijlage V) Veldtekeningen; (Bijlage VI) Lijst met gebruikte afkortingen; (Bijlage VII) Bodemprofielen; en (Bijlage VIII) Georeferendeerde overzichtsplannen. Het veld dagboek werd enkel digitaal aangeleverd.)
Beheer en plaats vondsten (vanaf uiterlijk 30/06/2008):	Agentschap Infrastructuur Afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant Via-Vitagebouw, Luchthavenlaan 4 1800 Vilvoorde

---

2. Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoeksproject was om dit relatief omvangrijke plangebied, dat aan een intensief grondverzet zal worden onderworpen, archeologisch te evalueren m.a.w. door archeologische sites te detecteren, af te lijnen en ze samen met eventuele vondsten te registreren, teneinde de noodzaak voor- en concrete aanbevelingen m.b.t eventueel archeologisch vervolgonderzoek te kunnen formuleren. Dit laatste in samenspraak met het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed.

3. Onderzoeksmethode

Om het gebied te evalueren luidde het advies van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed dat niet minder dan 10% van het plangebied (ca. 1.25 ha) diende te worden onderzocht op de aanwezigheid van (al dan niet) intacte archeologische waarden (omzeggens: niet minder dan 1250 m²).

De richtlijnen van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed in acht genomen, werd het plangebied onderzocht d.m.v. de methode 'Lorraine', waarbij 10 m lange proefsleuven geschraagd en dwars op het 25 m brede wegtracé werden gegraven. De onderlinge afstand tussen de aangelegde proefsleuven bedroeg 10 m, zowel in de lengte als in de breedte; hun oriëntatie was overwegend (noord)west-(zuid)oost. Deze methodologie had tot doel potentieel aanwezige nederzettingsterreinen accuraat te kunnen aflijnen, en eventuele grafvelden en/of offsite-fenomenen (zoals veekralen, oude perceelsindelingen, geïsoleerd gelegen waterputten of -poelen) op te sporen.

Alle aangelegde proefsleuven waren ca. 2 m breed en werden aangelegd door middel van een graafmachine op rupsbanden met een platte graafbak. Teneinde de sporen in het archeologische vlak te kunnen waarnemen en evalueren, werden de te onderzoeken sleuven -na machinale aanleg- telkens manueel opgeschaafd en onderzocht.

De evaluatie van de vrijgelegde vlakken verantwoordden in sommige gevallen de aanleg van een tweede dieper gelegen vlak. Dit was het geval ter hoogte van proefsleuven 1 t.e.m. 6, waar bij nader inzien het eerste vlak niet diep genoeg was aangelegd¹.

Tijdens de werkzaamheden werd erop toegezien dat de kraan niet over het vrijgelegde archeologische niveau reed, teneinde het verstoren van eventuele archeologische sporen te voorkomen.

Alle aangetroffen sporen werden opgeschoond, qua aard, samenstelling en kleur beschreven (cfr. Bijlage I: Sporenlijst), en ingemeten met total station (X-, Y- en Z-coördinaten; Z-coördinaten geven de hoogte t.o.v. het Oostends Peil: TAW; Gegeorefereerde overzichtsplannen in Bijlage VIII). Alle relevante sporen werden hierbij gefotografeerd (cfr. Bijlage II: Fotolijst); gebeurlijke vondsten in het vlak werden geregistreerd en waar nodig gekoppeld aan grondsporen (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst). De exacte ligging van de proefsleuven en sporen werden op aanwijzen van de leidende projectarcheoloog door topograaf Bruno Van Dessel opgemeten. Hierbij werden de vrijgelegde vlakken van proefsleuven 3, 4 en 15 ook handmatig ingetekend (potloodtekening op schaal 1/50^e), aangezien de kans bestond dat de elektronisch ingemeten plannen van de proefsleuven misschien een minder goed beeld gaven van de realiteit (cfr. Bijlage IV: Tekeningenlijst en Bijlage V: Veldtekeningen). Gezien de duidelijk menselijke aard van sommige sporen werd in samenspraak met mevr. Els Patrouille van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed besloten om het doorsnijden en/of aanboren van een aantal sporen met een edelmanboor achterwege te laten.

---

¹ Met dank aan collega Kristine Magerman voor de gegeven feedback.

Met het oog op het geven van een deskundig advies, behoorde het nemen van een foto van ieder opgeschoond wandprofiel, waarbij voor een accurate beschrijving van ieder profiel werd gezorgd (cfr. Bijlage VII: Bodemprofielen). In totaal werden 10 wandprofielen gedurende het vooronderzoek gefotografeerd en bodemkundig beschreven. Op deze manier kon een uitspraak worden gedaan inzake de bodemopbouw en de -al dan niet vastgestelde- verstoringsgraad van het plangebied. Hierbij werd tevens voor een optimale spreiding van de geïnventariseerde wandprofielen gezorgd, en het georeferereerd inmeten ervan (cfr. Bijlage VIII: Georeferereerde overzichtsplannen, voor de exacte situering van deze profielen).

Uiteindelijk werden 63 proefsleuven (proefsleuven 1-63) volgens de welomschreven principes van de 'methode Lorraine' aangelegd (cfr. Bijlage VIII: Georeferereerde overzichtsplannen). Hierbij kon de vooropgestelde lengte van 10 m per proefsleuf niet overal gegarandeerd worden. Dit was hoofdzakelijk het geval ter hoogte van de Assesteenweg, waar door toedoen van enkele recent ingegraven nutsleidingen plan-aanpassing noodzakelijk was.

Lengte van de proefsleuven:

Sleuf 1:	9.69 m	Sleuf 33:	12.24 m
Sleuf 2:	7.08 m	Sleuf 34:	11.00 m
Sleuf 3:	10.12 m	Sleuf 35:	11.84 m
Sleuf 4:	7.54 m	Sleuf 36:	12.35 m
Sleuf 5:	10.49 m	Sleuf 37:	11.56 m
Sleuf 6:	6.44 m	Sleuf 38:	11.27 m
Sleuf 7:	9.54 m	Sleuf 39:	12.26 m
Sleuf 8:	10.06 m	Sleuf 40:	11.74 m
Sleuf 9:	4.44 m	Sleuf 41:	12.04 m
Sleuf 10:	8.84 m	Sleuf 42:	11.75 m
Sleuf 11:	11.00 m	Sleuf 43:	5.64 m
Sleuf 12:	10.83 m	Sleuf 44:	13.51 m
Sleuf 13:	9.51 m	Sleuf 45:	13.28 m
Sleuf 14:	10.10 m	Sleuf 46:	14.21 m
Sleuf 15:	10.08 m	Sleuf 47:	13.35 m
Sleuf 16:	7.43 m	Sleuf 48:	15.63 m
Sleuf 17:	10.35 m	Sleuf 49:	12.58 m
Sleuf 18:	10.66 m	Sleuf 50:	14.50 m
Sleuf 19:	6.41 m	Sleuf 51:	13.02 m
Sleuf 20:	11.22 m	Sleuf 52:	15.42 m
Sleuf 21:	9.44 m	Sleuf 53:	11.87 m
Sleuf 22:	10.49 m	Sleuf 54:	12.88 m
Sleuf 23:	11.54 m	Sleuf 55:	11.55 m
Sleuf 24:	11.64 m	Sleuf 56:	13.37 m
Sleuf 25:	11.82 m	Sleuf 57:	12.70 m
Sleuf 26:	10.72 m	Sleuf 58:	12.93 m
Sleuf 27:	13.25 m	Sleuf 59:	10.81 m
Sleuf 28:	11.85 m	Sleuf 60:	17.77 m
Sleuf 29:	13.30 m	Sleuf 61:	11.43 m
Sleuf 30:	12.65 m	Sleuf 62:	12.69 m
Sleuf 31:	11.90 m	Sleuf 63:	9.99 m
Sleuf 32:	11.19 m		

Op deze wijze komt de totaal onderzochte oppervlakte op ca. 1417,60 m² te liggen, dit is 11,34 % van de totale opgegeven oppervlakte van het plangebied. Het richtpercentage van niet minder dan 10 % onderzocht gebied werd dus gehaald.

Op basis van de resultaten afkomstig uit het proefsleuvenonderzoek, en het daaraan gekoppelde advies van het Agentschap R-O Vlaanderen, bestonden de verdere archeologische werkzaamheden uit een controlerende werfopvolging op enkele specifieke zones (tussen proefsleuven 7 t.e.m. 29 en 44 t.e.m. 50), en de opgraving van een rioleringstracé net ten noorden van de huidige Assesteenweg (sleuf 64).

Het uitvoeren van een controlerende werfopvolging was opportuun, aangezien de proefsleuven -in eerste instantie- maar tot 70 cm beneden maaiveldniveau mochten worden uitgegraven. Hierdoor konden sommige proefsleuven niet geheel tot op diepte worden aangelegd. Daarom was het aangewezen om de graafwerkzaamheden in de zones van proefsleuven 7 t.e.m. 29 en 44 t.e.m. 50 verder op te volgen. Dit gebeurde middels de inschakeling van één archeoloog. De afspraak luidde dat deze archeoloog tijdens afgravingen instond voor de nodige registratie van eventueel aan te treffen sporen op dieper niveau, inclusief het recupereren van schervenmateriaal, zonder dat hierbij de voortgang van de graafwerkzaamheden werd gehinderd.

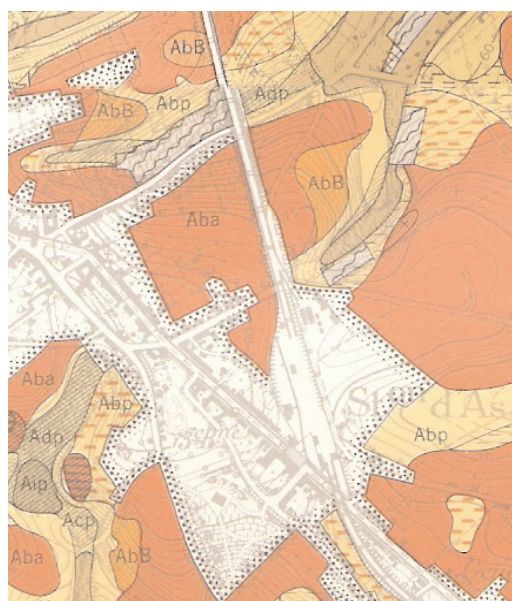
De opgraving van een rioleringstracé net ten noorden van de huidige Assesteenweg (sleuf 64) was opportuun op basis van de aangetroffen grondsporen in de nabijgelegen proefsleuven 3 en 4. De extra diepe ontgraving van dit rioleringstracé (tot ca. 3 à 4 m beneden maaiveldniveau) zorgde immers voor een ernstige bedreiging van het potentieel aanwezige bodemarchief. Hoewel het oorspronkelijk de bedoeling was om dit tracé over zijn totale lengte op te graven (zijnde 32 m), kon maar een goede 26.36 lopende meter onderzocht worden. De aanwezigheid van recent ingegraven kabels en leidingen aan het oostelijke en westelijke uiteinde van deze sleuf waren hiervan oorzaak. Evenwel werd de oorspronkelijke onderzoeksbreedte van deze sleuf verruimd van 1.5 m naar 2 m.

Vanzelfsprekend werden alle archeologische grondsporen in deze rioleringssleuf onderzocht, conform het Plan van Eisen (PvE) en de bijzondere voorwaarden uitgevaardigd door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed. Alle aanwezige grondsporen werden hierbij uitvoerig beschreven (cfr. Bijlage I: Sporenlijst), gefotografeerd (cfr. Bijlage II: Fotolijst) en ingetekend (potloodtekening op schaal 1/50^e) (cfr. Bijlage IV: Tekeningenlijst en Bijlage V: Veldtekeningen). Vondsten uit sporen werden per laag verzameld; vondsten die aan het geschaafde oppervlak werden aangetroffen werden ingezameld en op plan gezet (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst). Alle geplaatste coupes werden gefotografeerd, ingetekend (potloodtekening op schaal 1/20^e) (cfr. Bijlage IV: Tekeningenlijst en Bijlage V: Veldtekeningen) en volledig uitgehaald. De exacte ligging van deze rioleringssleuf werd bovendien door een beëdigd landmeter/topograaf opgemeten (cfr. Bijlage VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen); het vrijgelegde vlak werd gewaterpast (hoogte ten opzichte van Oostends peil: TAW). Tevens werd de diepteligging van ieder spoor door deze beëdigd landmeter/topograaf geadministreerd.

Gezien het feit dat geen enkele context als relevant werd beschouwd, werd afgezien van bemonstering en het uitzeven van de grondmonsters op zeven van 5/2 en 0.5 mm maaswijdte. Het fotograferen en intekenen van het noordprofiel (potloodtekening op schaal 1/20^e) (cfr. Bijlage IV: Tekeningenlijst en Bijlage V: Veldtekeningen) gaf daarenboven voldoende stratigrafische aanwijzingen met betrekking tot een goede interpretatie van het grondvlak. Hierdoor werd in overleg met mevr. Els Patrouille van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed afgezien van het intekenen en fotograferen van het zuidprofiel en de twee kopse wandprofielen.

Bodemkundig gezien is het plangebied grotendeels gelegen op 'Plateau- en hellinggronden'. De directe omgeving van de Assesteenweg en de spoorwegovergang aan de Molenstraat is daarentegen gelegen op 'Vallei- en depressiegronden'.

Volgens de Bodemkaart van België omvat de serie van de 'Plateau- en hellinggronden' goed gedraineerde leem-, zandleem-, en kleigronden, allen met profielontwikkeling. Meer specifiek gaat het in dit geval om leemgronden met een bruine kleiaanrijdings-horizont of textuur B-horizont (Kernserie Aba) of leemgronden met textuur B-horizont of structuur B-horizont (Kernserie AbB).

A: leem
b: gunstige drainering, gronden zonder gley
a: gronden met textuur B-horizont (grijsbruine podzolachtige gronden)

Onder cultuur en in een relatief vlak gebied hebben deze grijsbruine podzolachtige gronden volgende profielopbouw⁴ : een donkerbruine humeuze bouwvoor/teellaag (Ap-horizont), een geelbruine kleiuitlogingshorizont met een zwak uitgesproken kruimelige structuur (A2-horizont), een bruine of donkergeelbruine kleiaanrijkingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont), een overgangszone met minder kleiaanrijking, iets blekere kleuren en minder duidelijke structuur (B3-horizont), en een geelbruine C-horizont.

A: leem
b: gunstige drainering, gronden zonder gley
B: gronden met textuur B-horizont of met structuur B-horizont

² Bron: Bodemkaart van België, kaartbladen 87E Anderlecht en 72E Merchtem, Militair Geografisch Instituut 1956 & 1965. (schaal: 1:20.000). Beide kaartbladen werden in dit geval aan elkaar gekoppeld.

³ Bodemkaart van België. 1957. 24 - 26.

⁴ Bodemkaart van België, 1957. 21.

⁵ Bodemkaart van België, 1957, 24 - 26.

Deze kernserie⁶ is een complex van sterk geërodeerde Aba-gronden met een weinig duidelijke of zeer dunne textuur B-horizont en gronden op oppervlakkig ontkalkte löss-leem (bruine gronden met structuur B-horizont). Het profiel is meestal direct onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) geelbruin, en lichtgeelbruin vanaf de C-horizont. Deze gronden komen vooral voor aan de hellingsbreuk van enkele steil aflopende depressiewanden, zoals hier op het plangebied te Asse, waar ze de overgang vormen tussen de Aba- en de Abp-gronden. Volgens de Bodemkaart van België dienen op deze gronden maatregelen tegen erosie genomen te worden⁷.

De serie van de 'Vallei- en depressiegronden' omvatten daarentegen jonge bodems zonder profielontwikkeling op lemig of zandlemig materiaal. Ze komen voor in de directe omgeving van de Assesteenweg en ter hoogte van de spoorwegovergang aan de Molenstraat. Ze zijn opgebouwd uit minstens 40 cm recente colluviale of alluviale sedimenten, die soms gelaagd zijn opgebouwd⁸. De profielontwikkeling is beperkt tot een Ap-horizont (bouwvoor/teellaag) -met een hoger humusgehalte- rechtstreeks liggend op een C-horizont.

Op vlak van de bodemclassificatie van de 'Vallei- en depressiegronden' komen volgende twee kernseries in het plangebied voor:

(A) Kernserie Abp: 'gronden op leem'

A...: leem

.b. : gunstige drainering, gronden zonder gley

..p : gronden zonder profielontwikkeling

Deze serie⁹ omvat goed gedraineerde gronden die minstens uit 40cm colluviaal leem zijn opgebouwd. Ze komen voor in een zeer smalle strook ten zuiden van de Assesteenweg, ter hoogte van de overgang naar de heuvelflank, en in een iets bredere band ter hoogte van de Molenstraat.

(B) Kernserie Ahp: 'sterk gleyige gronden op lemig materiaal'

A...: leem

.h. : tamelijk slechte drainering, sterk gleyige gronden

..p : gronden zonder profielontwikkeling

Deze serie¹⁰ omvat onvoldoende gedraineerde gronden. Het materiaal bestaat uit licht tot zwaar lemig colluvium en/of alluvium. De bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is donker-grijsbruin; de basiskleur van de onderliggende horizont gaat over van grijsbruin naar lichtbruingrijs. Gleyverschijnselen beginnen tussen 20 en 50 cm diepte, en worden veroorzaakt door een watertafel die in de winter op geringe diepte voorkomt. Een duidelijke (verstikte) reductiehorizont komt niet voor, tenzij op grotere diepte (beneden 125 cm -mv).

Deze gronden situeren zich meestal aan het begin van de beekvalleien in het leemgebied¹¹.

Het wegtracé lopend vanaf de Molenstraat tot aan de Brusselsesteenweg/Stationstraat staat op de Bodemkaart van België als niet gekarteerd weergegeven.

Landschappelijk gezien is het onderzochte tracé gelegen op een steil aflopende depressiewand. De terreinen ter hoogte van de huidige Assesteenweg zijn hierbij het laagst gelegen (ca. 60 m + TAW); de terreinen ter hoogte van de huidige Molenstraat het hoogst (ca. 77m + TAW). De aangelegde proefsleuven lagen haaks op de bestaan-

⁶ Bodemkaart van België, 1965. 44.

⁷ Bodemkaart van België, 1957. 37.

⁸ Bodemkaart van België, 1957. 45. Op vele plaatsen kan geen onderscheid gemaakt worden tussen het lemig materiaal van alluviale of dit van colluviale oorsprong.

⁹ Bodemkaart van België, 1957. 45.

¹⁰ Bodemkaart van België, 1965. 66.

¹¹ Bodemkaart van België, 1965. 67.

de depressiewand -grosso modo (noord)west-(zuid)oost)-, waarbij ze zowel de lager evenals de hoger gelegen zones doorkruisten. Dit voorzag in de mogelijkheid om extra landschappelijke informatie aan de interpretatie van mogelijke archeologische contexten toe te voegen.

5. Resultaten van het onderzoek

5.1. Het proefsleuvenonderzoek

5.1.1. Beschrijving van de aangelegde vlakken

Proefsleuven 1 t.e.m. 63 zijn genummerd van noord naar zuid. Proefsleuven 1 t.e.m. 6 zijn gelegen ten noorden van de huidige Assesteenweg; proefsleuven 7 t.e.m. 63 tussen de Assesteenweg en de Molenstraat. De sporen zijn doorlopend genummerd over het gehele onderzochte gebied in de volgorde waarop ze werden geregistreerd.

De beschrijving van de aangelegde vlakken en de bodemopbouw zal in onderstaande uiteenzetting per cluster van ca. 6 tot 8 proefsleuven gebeuren; de algemene interpretatie van de sporen volgt in de conclusies onder 5.1.2.

5.1.1.1. Proefsleuven 1 t.e.m 6

Het terrein net ten noorden van de Assesteenweg blijkt in het verleden op welbepaalde plaatsen verstoord te zijn geweest. Getuige hiervan zijn de restanten baksteen- en betongruis, die in de 25 tot 33 cm dikke grijze tot donkergrijsbruine bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) werden aangetroffen.

Hoewel het aangelegde vlak 1 vooreerst geïnterpreteerd werd als de natuurlijke ondergrond, was dit niet het geval. Handmatig geplaatste sonderingen in vlak 1 van sleuven 3 en 4 brachten immers op dieper niveau nog geglaazuurd aardewerk en dakpanresten aan het licht. Verdere machinale verdieping van de sleuven bleek dan ook aangewezen.

In sleuven 3 en 4 tekenden zich op ca. 0.80 m -mv de eerste grondsporen af (cfr. Afbeeldingen 4-5). Ze zijn lichtgrijs tot donkergrijs/grijs gekleurd, en zijn duidelijk afgelijnd ten opzichte van de lichtbruine lemige ondergrond. Volgens de eerste vaststellingen gaat het om twee afvalkuilen (cfr. Bijlage I: Sporenlijst, sporen S002 en S004), een greppelstructuur (cfr. Bijlage I: Sporenlijst, spoor S003), en een kleiner (paal?)spoor (cfr. Bijlage I: Sporenlijst, spoor S001). In de grootste afvalkuil werden naast grote dakpanfragmenten, ook gereduceerd gebakken aardewerk en geglaazuurd aardewerk teruggevonden, tezamen met enkele fragmenten dierlijk bot (tandfragment?) (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst, vondstnummer 004). Het kleiner (paal?)spoor leverde één aardewerkscherf op, te interpreteren als gereduceerd gebakken aardewerk (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst, vondstnummer 005).

Afbeelding 4 : Sleuf 3, representatief beeld van een vierkante lichtgrijze afvalkuil (boven, spoor S002) en een kleiner (paal?)spoor (onder, spoor S001).

De reden waarom bovenstaande sporen zich zo diep bevinden ten opzichte van het huidige maaiveld, heeft meer dan waarschijnlijk te maken met een (al dan niet natuurlijke) verhoging/ophoging van deze lager gelegen zone doorheen de tijd. De bewijsvoering voor deze verhoging/ophoging wordt ondermeer gevoed door talrijke fragmenten geglazuurd aardewerk die in de afdekkende/opgebrachte pakketten werden teruggevonden (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst, vondstnummers 001 t.e.m. 003).

Afbeelding 5 : Sleuf 4, representatief beeld van een donkergrijs/grijs-lichtbruin gekleurde greppelstructuur (onder, spoor S003).

Voor een overzicht van de aangetroffen sporen, en hun beschrijving, zie Bijlage I: Sporenlijst (meer specifiek: sporen S001 t.e.m. S004).

Voor fotografische opnames van de vlakken en de sporen, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F001 t.e.m. F012).

Voor een overzicht van de aangetroffen vondsten, zie Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst (meer specifiek vondsten: 001 t.e.m. 006).

Voor een overzicht van de aangemaakte (veld)tekeningen, zie Bijlage IV: Tekeningenlijst en Bijlage V: Veldtekeningen (meer specifiek: Tekeningsnummer 1).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 1 & Bijlage VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen.

Voor de exacte georefereerde ligging van de aangetroffen grondsporen, zie Bijlage VIII: Georefereerde overzichtsplannen.

5.1.1.2. Proefsleuven 7 t.e.m. 14

Het terrein net ten zuiden van de Assesteenweg blijkt volgens de huidige landbouwersfamilie in het verleden te zijn afgegraven, ten behoeve van leemwinning. Getuige hiervan is het aanwezige en hoog oprijzende talud, dat deze zone zowel ten zuiden evenals ten westen begrensd.

De bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is in deze zone gemiddeld 24 tot 37 cm dik en vrijwel oogschoon; onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) bevindt zich telkens een lichtbruine tot lichtbruingele leemlaag. In deze leemlaag werd in het noordprofiel van proefsleuf 11 op 45 cm -mv een fragment pijpvaardewerk aangetroffen (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst, vondstnummer 007 & Bijlage VII: Bodemprofielen: Wandprofiel 2). De datering van dit fragment pijpvaardewerk is 18^e tot 20^e eeuws.

Het westelijke deel van proefsleuven 13 en 14 bleek recentelijk te zijn verstoord. Meer dan waarschijnlijk is dit te wijten aan de aanleg van het daar aanwezige talud.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F013 t.e.m. F021).

Voor een overzicht van de aangetroffen vondsten, zie Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst (meer specifiek vondst: 007).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 2 & Bijlage VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen.

5.1.1.3. Proefsleuven 15 t.e.m. 21

De donkergrijsbruine tot grijsbruine bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is in deze zone gemiddeld 33 tot 38 cm dik, en vrijwel oogschoon. Uitzondering op de regel was proefsleuf 21, waar de dikte van de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) varieerde van een schamele 10 cm tot 29 cm.

Onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) bevindt zich een licht gebioturbeerde, geelbruine tot lichtgeelbruine kleiuitlogingshorizont (A2-horizont), gevolgd door een donkergeelbruine kleiaanrijkingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont).

Een scherf geglazuurd aardewerk werd in het noordprofiel van proefsleuf 19 aangetroffen op respectievelijk 43 cm -mv (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst, vondstnummer 009 & Bijlage VII: Bodemprofielen: Wandprofiel 3). De datering van dit aardewerkfragment is 17^e tot 19^e eeuws.

In het westelijke deel van proefsleuf 15 werd een recent donkergrijsbruin spoor aangetroffen (cfr. Bijlage I: Sporenlijst, spoor S005). Zijn aflijning ten opzichte van de lichtbruine leemlaag was overduidelijk. Baksteenspikkels, metaalresten evenals steenkoolfragmenten werden in dit recent spoor waargenomen. Zijn datering, op basis van het aangetroffen vondstmateriaal, is 19^e tot 20^e eeuws.

Voor de beschrijving van het aangetroffen spoor, zie Bijlage I: Sporenlijst (meer specifiek: spoor S005).

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F022 t.e.m. F028 en F045).

Voor een overzicht van de aangetroffen vondsten, zie Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst (meer specifiek vondsten: 009 & 010).

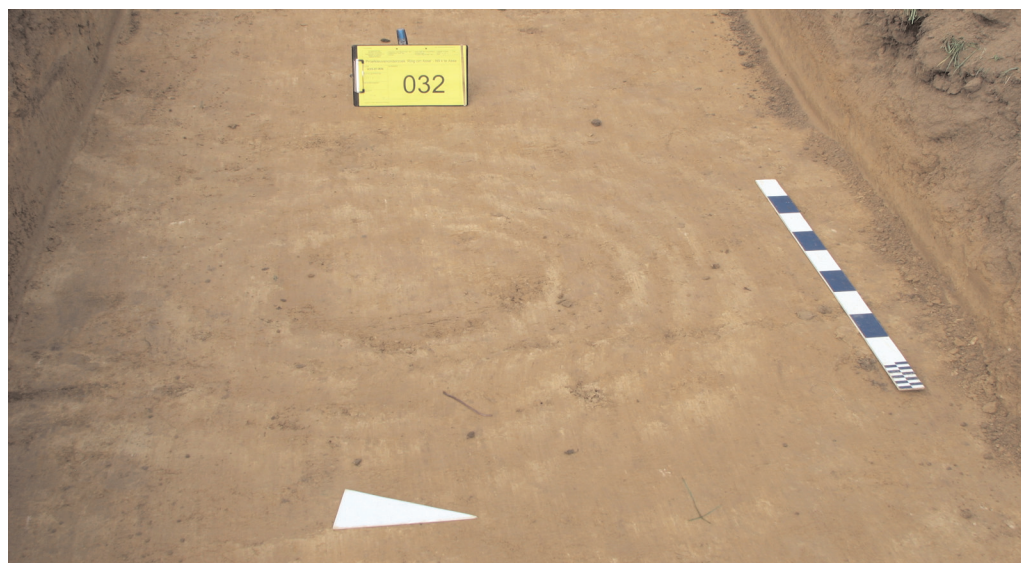
Voor een overzicht van de aangemaakte (veld)tekeningen, zie Bijlage IV: Tekeningenlijst en Bijlage V: Veldtekeningen (meer specifiek: Tekeningsnummer 1).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 3 & Bijlage VIII: Georeferendeerde overzichtsplannen.

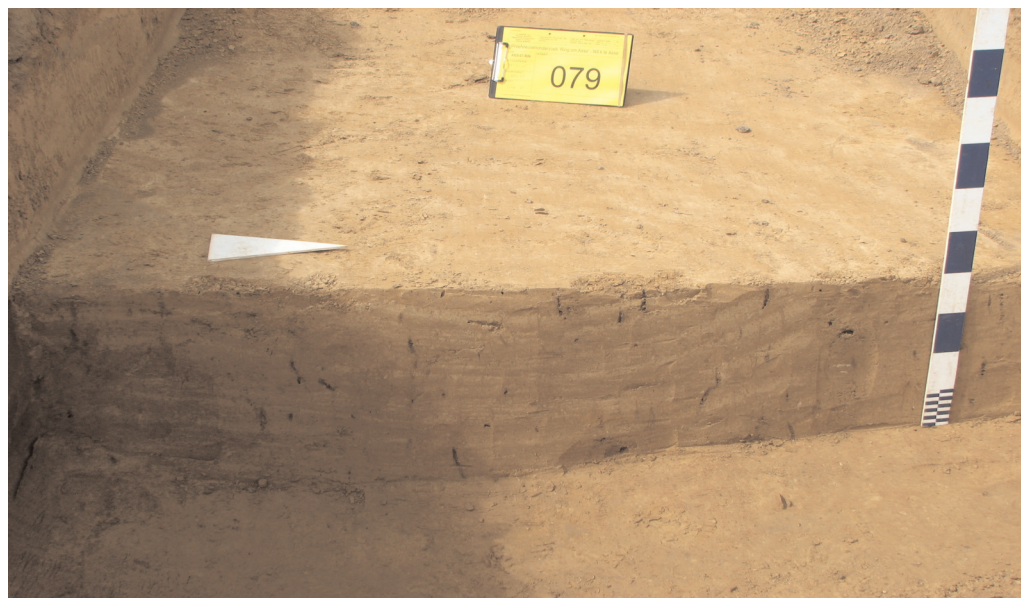
Voor de exacte georeferendeerde ligging van het aangetroffen grondspoor, zie Bijlage VIII: Georeferendeerde overzichtsplannen.

5.1.1.4. Proefsleuven 22 t.e.m. 29

De donkergrijsbruine bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is in deze zone gemiddeld 28 tot 40 cm dik en vrijwel oogschoon; onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) bevindt zich telkens een 'vuile' bruine tot donkergeelbruine kleiaanrijdingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont) met daaronder een licht(geel)bruine leembodem (B3-horizont). In sommige gevallen bevatte deze B3-horizont witte vlekjes (cfr. proefsleuven 23 en 26). Twee uiterst dubieuze cirkelvormige sporen werden in het aangelegde vlak van proefsleuf 25 aangesneden (cfr. Afbeeldingen 6-7). Ieder spoor was hierbij samengesteld uit een 4-tal concentrisch lopende witte cirkels. Hoewel men deze cirkelvormige sporen - op basis van hun vaagheid- kan bestempelen als zijnde natuurlijk, was deze interpretatie -tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek- niet zeker (zie ook Hoofdstuk 6: 'De werfbegeleiding op enkele specifieke zones').

Afbeelding 6 : Sleuf 25, representatief beeld van een dubieus cirkelvormig spoor.

Afbeelding 7 : Sleuf 25, coupe doorheen één van de twee cirkelvormige sporen.

Voor fotografische opnames van de vlakken en de dubieuze sporen, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F029 t.e.m. F036, F046 en F079).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 4 & Bijlage VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen.

Voor de exacte gegeorefereerde ligging van de aangetroffen dubieuze grondsporen, zie Bijlage VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen.

5.1.1.5. Proefsleuven 30 t.e.m. 35

De donkergrijsbruine bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is in deze zone gemiddeld 29 tot 40 cm dik en vrijwel oogschoon; onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) bevindt zich telkens een 'vuile' lichtbruin gekleurde kleiaanrijkingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont) met daaronder de ongestoorde lichtgeelbruine vaste ondergrond (C-horizont). Een scherf geglazuurd aardewerk werd in het aangelegde vlak van proefsleuf 34 aangetroffen op respectievelijk 80 cm -mv (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst, vondst-nummer 008). Het gaat om een fragment van een melkteil of een schotel, welke meer dan waarschijnlijk uit de 18^e eeuw stamt.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F037 t.e.m. F042 en F047).

Voor een overzicht van de aangetroffen vondsten, zie Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst (meer specifiek vondst: 008).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 5 & Bijlage VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen.

5.1.1.6. Proefsleuven 36 t.e.m. 43

De donkergrijsbruine bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is in deze zone gemiddeld 33 tot 42 cm dik en vrijwel oogschoon; onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) bevindt zich telkens de ongestoorde lichtgeelbruine vaste ondergrond (C-horizont). Uitzondering op de regel waren proefsleuven 39, 40 en 43 waar lokaal een donkergeelbruine kleiaanrijdingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont) opdook. Fijne baksteenbrokjes werden in het vlak van proefsleuven 38 en 40 vastgesteld; een oplopende grindfractie kwam ter hoogte van proefsleuven 40 en 43 voor.

Omwille van veranderende perceelsbegrenzingsen, kon proefsleuf 43 niet over zijn volledige lengte worden aangelegd. Een grenspaal met opschrift LC werd ten oosten van deze sleuf waargenomen (cfr. Afbeelding 8).

Afbeelding 8 : Een grenspaal met opschrift LC ten oosten van sleuf 43.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F043, F044, F048 t.e.m. F053 en F069).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 6 & Bijlage VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen.

5.1.1.7. Proefsleuven 44 t.e.m. 50

De donkergrijsbruine bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is in deze zone gemiddeld 31 tot 43 cm dik, en overwegend bevuild met baksteenfragmenten. Onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) bevindt zich een egaal donkergeelbruine kleiaanrijdingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont). Een kleiuitlogingshorizont (A2-horizont) werd in beperkte mate vastgesteld. De eerder vastgestelde grindfractie (cfr. supra, 5.1.1.6.) neemt geheel af vanaf proefsleuf 44.

Het grondvlak van proefsleuf 50 vormde de uitzondering op de regel: de lichtgeelbruine vaste ondergrond (C-horizont) werd bereikt.

Een scherp geglazuurd aardewerk werd in het aangelegde vlak van proefsleuf 50 aangetroffen op respectievelijk 70 cm -mv. (cfr. Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst, vondstnummer 011). Het gaat om een bodemfragment van een kamerpot (Bouffoulx), daterend uit de late 17^e - 18^e eeuw.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F054 t.e.m. F060 en F070).

Voor een overzicht van de aangetroffen vondsten, zie Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst (meer specifiek vondst: 011).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 7 & Bijlage VIII: Georeferreerde overzichtsplannen.

5.1.1.8. Proefsleuven 51 t.e.m. 57

De donkergrijsbruine bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) is in deze zone gemiddeld 30 tot 38 cm dik en vrijwel oogschoon. Uitzondering op de regel vormden proefsleuven 54 en 55, waar baksteenfragmenten in de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) werden waargenomen.

Onder de bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) bevindt zich een egaal donkergeelbruine kleiaanrijkingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont). De aanzet naar een blekere B3-horizont en de vaste lichtgeelbruine ondergrond (C-horizont) is op welomschreven plaatsen aanwezig. In proefsleuf 55 werden een paar baksteenspikkels in het vlak waargenomen.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F061 t.e.m. F067 en F071).

Voor de fotografische opname van het geplaatste wandprofiel en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 8 & Bijlage VIII: Georeferreerde overzichtsplannen.

5.1.1.9. Proefsleuven 58 t.e.m. 63

Deze zone, ter hoogte van de huidige spoorwegovergang aan de Molenstraat, was tot voor kort bebouwd (cfr. satellietbeelden Google Earth). Dit laatste kon ook duidelijk afgeleid worden uit de aangelegde vlakken evenals profielen.

Proefsleuf 58 is tot op 70 cm beneden maaiveld verstoord met een dens puinpakket. Op welbepaalde plaatsen werden brokken asfalt waargenomen. Een link met de activiteiten van de naburige Asfaltco-site is mogelijk.

Het oosten van proefsleuven 59 en 60 is zwaar verstoord tot 90 cm -mv. Er is niet echt sprake van de aanwezigheid van een bouwvoor/teellaag (Ap-horizont).

Proefsleuf 61 is tot op 38 cm beneden maaiveld zwaar verstoord. Onder deze verstoringsslaag komt de lichtbruin tot donkerbruin gekleurde vaste ondergrond tevoorschijn. Hier en daar is de vaste ondergrond licht verstoord met baksteenfragmenten.

Proefsleuven 62 en 63 zijn zwaar verstoord tot respectievelijk 33 en 50 cm -mv, plaatselijk tot 80 cm -mv. Het aangelegde vlak is egaal donkerbruin gekleurd en bevat spikkels baksteen.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F068, F072 t.e.m. F078).

Voor de fotografische opname van de geplaatste wandprofielen en de bodemkundige beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofielen 9 en 10 & Bijlage VIII: Georeferreerde overzichtsplannen.

5.1.2. Conclusies op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek

Op basis van de aangetroffen sporen net ten noorden van de huidige Assesteenweg kunnen we besluiten dat er zich mogelijk een archeologische site bevindt in het door ons onderzochte gebied (meer specifiek de zone van proefsleuven 1 t.e.m. 6). Tevens wordt dit ook bevestigd aan de hand van het archeologisch vondstmateriaal (zoals bijvoorbeeld fragmenten aardewerk, fragmenten dierlijk bot, dakpanfragmenten, etc.), dat tijdens het vooronderzoek uit deze sporen werd gehaald. De datering van het aardewerk neigt richting Late- en Post-Middeleeuwen, al valt niet uit te sluiten dat de aangetroffen dakpanfragmenten van Romeinse origine zijn.

De sporen bevinden zich op een gemiddelde diepte van 0.80 m onder huidig maaiveld. Volgens de eerste vaststellingen gaat het om twee afvalkuilen, een greppelstructuur, en een kleiner (paal?)spoor. Meer dan waarschijnlijk is hun diepe ligging het gevolg van een (al dan niet natuurlijke) verhoging/ophoging van deze lager gelegen zone doorheen de tijd.

De aangetroffen sporen in het resterende gedeelte van het onderzochte tracé (tussen de Assesteenweg en de Molenstraat), vallen uiteen in twee categorieën:

1. substantiële recente verstoringen (uitbraaksporen, sporen ten behoeve van leemwinning, sporen ten behoeve van perceelsafbakening);
2. sporen van natuurlijke aard.

De eerste categorie aan sporen bevat substantiële recente verstoringen zoals (A) uitbraaksporen, (B) sporen ten behoeve van leemwinning, en (C) sporen ten behoeve van doelgerichte perceelsafbakening.

(A) Uitbraaksporen werden ter hoogte van de huidige spoorwegovergang aan de Molenstraat vastgesteld (proefsleuven 58 t.e.m. 63). Op basis van satellietbeelden kon afgeleid worden dat deze zone tot voor kort bebouwd was. De aangelegde vlakken, evenals profielen, waren meermaals zwaar verstoord.

(B) Sporen ten behoeve van leemwinning/leemontginning werden vastgesteld net ten zuiden van de huidige Assesteenweg (proefsleuven 7 t.e.m. 14). Getuige hiervan was het aanwezige en hoog oprijzende talud (ter hoogte van proefsleuven 13 en 14), dat deze zone zowel ten zuiden evenals ten westen begrensd. Binnen dit talud lag het plangebied opmerkelijk lager. Volgens de huidige landbouwersfamilie greep binnen dit aangelegde talud ontgraving plaats.

(C) Sporen ten behoeve van doelgerichte perceelsafbakening, werden aangetroffen ter hoogte van proefsleuf 43. Een grenspaal met opschrift LC werd ten oosten van deze sleuf waargenomen.

Onder de tweede categorie aan sporen vallen twee uiterst dubieuze cirkelvormige grondsporen, die ter hoogte van proefsleuf 25 werden aangesneden. Ieder spoor was hierbij samengesteld uit een 4-tal concentrisch lopende witte cirkels. Op basis van hun vaagheid werden ze -met enige twijfel- geïnterpreteerd als zijnde sporen van natuurlijke aard.

5.1.3. Aanbevelingen op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek

De resultaten van het archeologisch vooronderzoek tonen aan dat er zich een archeologische site bevindt net ten noorden van de huidige Assesteenweg (zone van proefsleuven 1 t.e.m. 6). Er is dan ook reden om een bijkomend onderzoek te verantwoorden, op de zone waar rioleringswerkzaamheden tot op een diepte van 3 à 4 m gepland staan (tussen KR9 en KR10). De officiële beslissing daartoe werd genomen door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed op 17 augustus 2007¹².

Tevens is het aangewezen om enkele specifieke zones tussen de Assesteenweg en de Molenstraat verder op te volgen, middels uitvoering van een controlerende werfbegeleiding. Deze beslissing steunt voornamelijk op het feit dat de sleuven slechts tot op een diepte van ca. 70 cm onder maaiveldniveau mochten worden aangelegd. Hierdoor kon op sommige plaatsen niet geheel doorheen de vastgestelde verbruiningshorizont (B2-horizont) worden gegraven¹³, of het vastgestelde pakket natuurlijk sediment (colluvium). Het valt dan ook niet uit te sluiten dat archeologische sporen alsnog op dieper niveau (dieper dan 70cm -mv) aanwezig zijn¹⁴.

Meer specifiek gaat het om de zone van proefsleuven 7 t.e.m. 29, en de zone van proefsleuven 44 t.e.m. 50, waar een supplementaire graafbegeleiding wordt geadviseerd. De zone van proefsleuven 7 t.e.m. 29 biedt immers afdoende kansen om alsnog archaeologica aan te treffen. Tevens heeft de kop van de heuvelflank (zone van proefsleuven 44 t.e.m. 50), waar een lichte vorm van erosie werd vastgesteld, nog steeds een hoge verwachtingswaarde voor de aanwezigheid van archeologische sporen.

De zones van proefsleuven 30 t.e.m. 43, en 51 t.e.m. 63, kunnen op basis van de afwezigheid van archeologische sporen worden vrijgegeven voor verder archeologisch onderzoek. Deze vrijgave is deels gekoppeld aan de vastgestelde zware bodemerrosie tussen proefsleuven 30 t.e.m. 43, en de vastgestelde zware bodemverstoringen van recente aard tussen proefsleuven 58 t.e.m. 63.

Hierbij verwijzen we weliswaar, voor de zones waar afgezien wordt van verdere opvolging, naar artikel 8 van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, dat wijst op de meldingsplicht binnen de drie dagen bij de bevoegde administratie inzake toevalsvondsten en waarin bepaald wordt dat de gevonden archeologische vondsten of sporen tot de tiende dag na de melding in onveranderde toestand dienen te worden bewaard, beschermd en toegankelijk moeten worden gesteld voor de bevoegde gemachtigde. De termijn kan door de regering of haar gemachtigde worden ingekort na onderzoek, of indien deze verplichting aanleiding zou geven tot onverantwoord hoge kosten. De termijn van tien dagen kan echter ook verlengd worden als het onderzoek aanleiding geeft tot een opgraving.

¹² Aangezien de rest van de zone van proefsleuven 1 t.e.m. 6, in een gebied van ophoging gelegen is, wordt buiten de opgraving van bovenstaand rioleringsstracé (tussen KR9 en KR10), géén aanvullend advies tot verdere archeologische opvolging gegeven. Dhr. Sigfried De Busschere, werfleider Aswebo nv, verklaarde namelijk dat dit deel van het plangebied -na de rioleringswerkzaamheden- met 30 cm zou opgehoogd worden. De aangetroffen sporen zouden hierdoor met een supplementaire laag van 30 cm dikte afgedekt worden, waardoor ze beschermd zouden blijven voor toekomstig onderzoek. Dientengevolge wordt gehandeld en gewerkt in 'de geest van Malta'.

¹³ In de leemstreek moet steeds bijzondere aandacht worden besteed aan het feit dat bepaalde sporen (bijvoorbeeld Neolithische) mogelijk niet meer in het vlak zichtbaar zijn. Zeker wanneer de grondsporen op verbruiningsniveau (het niveau van de B2-horizont) gelegen zijn, behoort gecontroleerd doorgraven tot in de onderliggende B3- of C-horizont tot de enige oplossing. Vage tot zeer vage sporen, tekenen zich pas in deze blekere B3- of C-horizont af.

¹⁴ Deze aanbeveling tot archeologische werfopvolging werd tevens door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed overgenomen in hun schriftelijk advies, dd. 17 augustus 2007.

6. De werfbegeleiding op enkele specifieke zones

Op dinsdag 28 augustus werd het startschot gegeven voor een nieuwe fase van het archeologisch onderzoek. Na gedegen overleg tussen het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed en projectbureau 'Archaeological Solutions' werd immers besloten dat een verdere werfbegeleiding zich opdrong op enkele specifieke zones (cfr. supra), en dat er extra geld en middelen diende vrijgemaakt te worden. Afdeling Infrastructuur, Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant zag de noodzaak van een verdere gedegen opvolging in, en ging vrijwel snel over tot het vrijmaken van de noodzakelijke budgetten.

6.1. De werfbegeleiding op de zone van proefsleuven 7 t.e.m. 29

De werfbegeleiding op de zone van proefsleuven 7 t.e.m. 29 ging door van 28 t.e.m. 30 augustus 2007. Hierbij werd een kleine 140 lopende meter geïnspecteerd op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Helaas werden géén archeologische sporen en/of vondsten tijdens de uitvoering van dit supplementair onderzoek aangetroffen. Integrale vrijgave van deze zone door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed gebeurde dan ook onmiddellijk na afloop van de werfbegeleiding op 30 augustus 2007.

Afbeelding 9 : De graafbegeleiding op de voormalige zone van proefsleuven 29 t.e.m. 26.

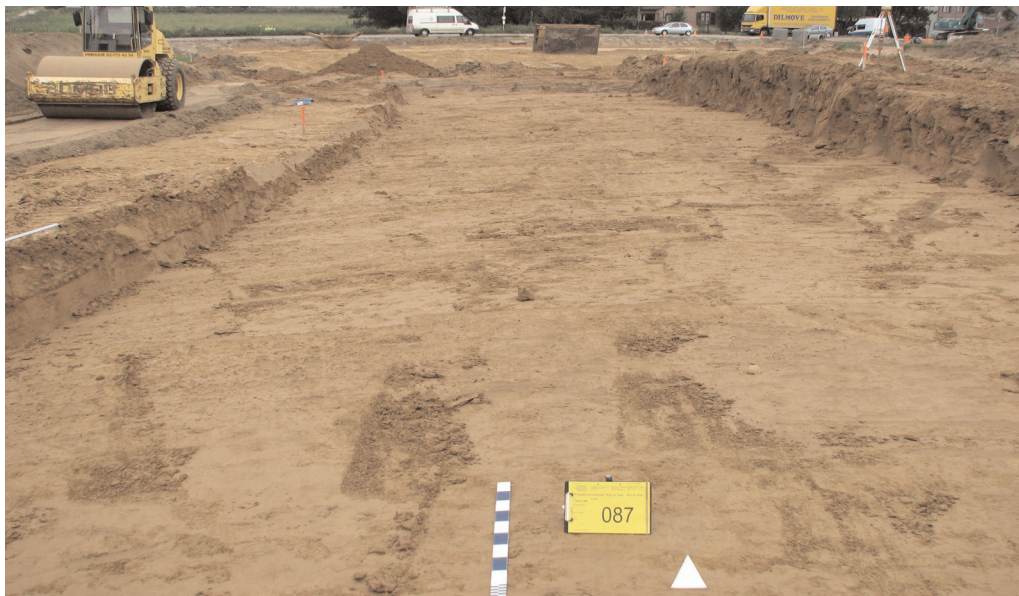
Toch kon de uitvoering van onderhavige graafbegeleiding ontstane onduidelijkheden verder uitklaren. Één van de belangrijkste zaken hierin was het eventueel verder vaststellen van de aan- of afwezigheid van de eerder beschreven cirkelvormige sporen in de buurt van proefsleuf 25, en een daaraan gekoppelde goede omschrijving/interpretatie van de aard en het karakter van deze sporen (cfr. supra).

En gelijk had men: er werden nog andere sporen van dezelfde aard, vorm en afmetingen gedurende de uitvoering van de graafbegeleiding vastgesteld in de voormalige zone rondom proefsleuf 25. Dat het hierbij gaat om een complex bodemkundig fenomeen, blijkt uit de verschillende interpretaties die men eraan geven kan. Hieronder sommen we de mogelijkheden even op volgens volgorde van waarschijnlijkheid, waarbij (1) het meest waarschijnlijke en (4) het minst waarschijnlijke¹⁵ :

¹⁵ Met dank aan mevr. Hadewijch Degryse (Provincie Vlaams-Brabant) & Prof. Dr. M. Lodewijckx (K.U. Leuven) voor hun gegeven advies.

1. Het fenomeen kan vanuit bodemchemisch oogpunt klei- en ijzermigratie zijn. Normaliter komt deze migratie op natuurlijke wijze voor in niet-gebiotureerde bodems, maar dan eerder als horizontale afgezette banden (B3t-horizont). Echter gaat het in dit geval om concentrische cirkels, die ook in de sleufwand verder doorlopen - weliswaar op horizontaal niveau.
2. Kleimigratie durft ook plaats te grijpen rondom ingeheide palen. Door het heien van palen compacteert de bodem en krijgt fijne klei en ijzer makkelijker de kans om met het water mee te migreren over korte afstand. Hierdoor kan men zich de vraag stellen of de sporen van zulk een ingeheide -bovenliggende- paal door erosie verdwenen zijn, met bovenstaand fenomeen als gevolg. Ook natuurlijke sporen zoals bijvoorbeeld een waterrijke kuil en/of een ondergelopen dierenhol zouden zulk een fenomeen kunnen veroorzaken.
3. De sporen kunnen worden aanzien als oude stelselmatig opgevulde depressies. Hoewel een zeer fijn bandenpatroon werd vastgesteld, dient men met deze interpretatie toch voorzichtig te zijn: de concentrisch lopende cirkels bevatten fijne tot zeer fijne witte zandpartikels, zonder enige humeuze component.
4. De interpretatie als windval/boomkuil valt zo goed als uit te sluiten, hoewel het altijd mogelijk is dat een boomtak zich diep in de aarde boorde bij het omvallen van een boom. Op zich zou het dan al om een hele grote tak moeten gaan.

Eén ding lijkt alvast duidelijk: de sporen op zich zijn niet van menselijke aard, al kan men niet geheel uitsluiten dat menselijk handelen ertoe aanleiding gaf. Helaas zijn ze vanuit archeologisch standpunt niet dateerbaar, en bij gebrek aan omliggende sporen weinig relevant. Aangezien de B3t -horizont ook in de directe omgeving van proefsleuf 25 vrij ondiep voorkomt, mag men er meer en meer van uit gaan dat er op de heuvelflank (zijnde de zone van proefsleuven 21 t.m. 29) zware erosie plaatsgreep.

Afbeelding 10 : De graafbegeleiding op de voormalige zone van proefsleuven 20 t.e.m 15.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F080 t.e.m. F091).

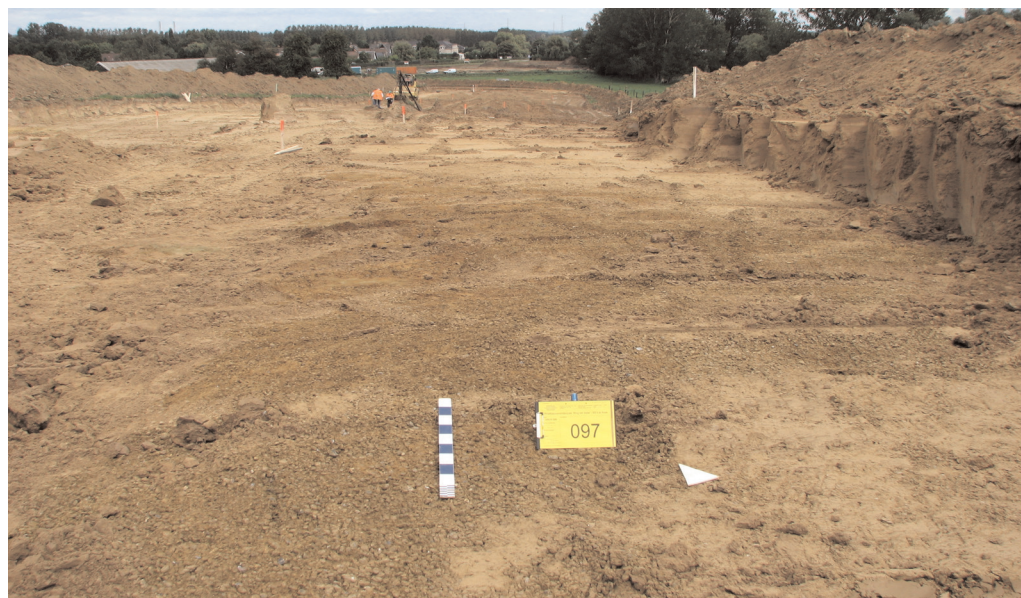
6.2. De werfbegeleiding op de zone van proefsleuven 44 t.e.m. 50

De werfbegeleiding op de zone van proefsleuven 44 t.e.m. 50 (i.e. de kop van de heuvelflank) ging door op 3 en 4 september 2007. Hierbij werd een 60-tal lopende meter supplementair geïnspecteerd op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Helaas werd géén enkel archeologisch spoor en/of vondst aangetroffen. Integrale vrijgave van deze zone door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed gebeurde dan ook onmiddellijk na afloop van de werfbegeleiding op 4 september 2007.

Opmerkelijk hierbij was de 1m dikke kleiaanrijdingshorizont of textuur B-horizont (B2-horizont) die rechtstreeks onder de donkergrijze bouwvoor/teellaag (Ap-horizont) voorkwam, evenals de residuaire bruingroene grindlaag die vanaf een diepte van ca. 1.80 m onder maaiveldniveau aan het contact tussen het pleistoceen leemdek en het tertiair substraat opdook (cfr. Bijlage VI: Bodemprofielen - Wandprofiel 12 & Afbeelding 11).

Deze residuaire grindlaag is 55 tot 65 cm dik, en bestaat uit een pakket gerolde of gebroken keien, die plaatselijk zeer dicht opeengestapeld zijn. Vermoedelijk gaat het om het basisgrind van het Tongeriaan: 2,588 Ma¹⁶. Dit basisgrind wordt meermaals aan de toppen van sommige heuvels te Asse vastgesteld. Naar het noorden toe verminderde de dikte van deze grindlaag sterk.

Direct onder dit natuurlijk pakket afgezet grind (lees: basisgrind van het Tongeriaan) treft men een ijzerrijk pakket glauconietzand aan, behorend tot de Formatie van het Diestiaan (Plioceen: 5,332 tot 2,588 Ma)¹⁷.

Afbeelding 11 : De residuaire grindlaag (basisgrind van het Tongeriaan) dat in het vlak op een diepte van 1.80m -mv werd vastgesteld.

Gedurende de uitvoering van deze graafbegeleiding werd ook duidelijk dat de proefsleuven, die op de top van deze heuvel waren uitgezet, volledig in de donkergeelbruine kleiaanrijdingshorizont (B2-horizont) waren gelegen. Hierdoor liep men de kans mis om potentiële sporen, omwille van de vastgestelde verbruining, tijdens het voorafgaandelijke proefsleuvenonderzoek aan te treffen. Meer dan eens tekenen vage negatief-

¹⁶ Met 'Ma' wordt in de geologie en paleontologie de ouderdom in miljoenen jaren bedoeld. Het is een afkorting van het Latijnse Mega-annum, dat miljoen (mega) jaar (annum) betekent. Officieel geeft Ma een tijdsduur aan, maar er kan ook een tijdstip (het aantal miljoenen jaren voor of na een referentietijd) mee aangeduid worden.

¹⁷ Bodemkaart van België, 1957. 13 & 18.

sporen zich in een verbruiningslaag uiterst moeilijk af, waardoor sonderen (lees: doorgraven) tot in de onderliggende en meer blekere leembodem (B3- of C-horizont) tot de eerder destructieve oplossingen kan behoren. Evenwel kon men tijdens het proefsleuvenonderzoek er al voorzichtig van uitgaan dat de kans op het aantreffen van sporen - op basis van het ontbreken van vondsten op hoger niveau (tot 70 cm -mv)- eerder miniem was.

Tot slot werd tijdens deze graafbegeleiding aan de noordflank van de heuvel zware bodemerrosie vastgesteld (zone van proefsleuven 30 t.e.m. 43), en dit op basis van het minieme restant aan verbruining (B2-horizont) dat nog effectief aanwezig was (cfr. Bijlage VII: Bodemprofielen - wandprofiel 4, 5, 6 en 11)¹⁸. Hierdoor mag men er met grote zekerheid vanuit gaan dat zware erosieve krachten hun werk deden tussen de zone van proefsleuven 21 t.e.m. 43, met mogelijk het ontbreken van archeologische grondsporen tot gevolg.

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F092 t.e.m. F101).

7. De opgraving van een rioleringstracé net ten noorden van de Assesteenweg

De uitvoering van de definitieve opgraving van een gepland rioleringstracé net ten noorden van de Assesteenweg (tussen KR9 en KR10) gebeurde op 6 en 7 september 2007 (dossiernummer vergunning 2007/119).

Hierbij stelde het onderzoeksteam tijdens de aanleg van deze onderzoekssleuf (sleuf 64) vast, dat het wel eens flink ingewikkeld kon worden: er werden immers géén sporen van dezelfde aard vastgesteld als in de nabijgelegen proefsleuven 3 en 4, en bovendien waren er absoluut géén aanwijzingen voor de aanwezigheid van sporen op datzelfde niveau (zijnde: op ca. 0.80 m beneden maaiveld). Aan de graafmachinist werd dan ook opdracht gegeven om over te gaan tot verdere gecontroleerde en schaaftgewijze verdieping van het werkvlak.

Een complexe opeenvolging van lagen werd na afrondend onderzoek op deze rioleringsleuf vastgesteld, zowel in het vlak als in het profiel (cfr. Bijlage VII: Bodemprofielen - profiel N). Het mag dan ook duidelijk zijn dat er op deze plek heel wat gegraven en/of vergraven werd.

Afbeelding 12 : Sleuf 64, algemeen zicht op het op te graven rioleringstracé.

¹⁸ De verbruiningshorizont of kleiaanrijkhingshorizont (B2-horizont) was is de zone van voormalige proefsleuf 42 maar een kleine 28 cm dik (cfr. Bijlage VII: Bodemprofielen - Wandprofiel 11). Hierdoor mag men voorzichtig stellen dat een pakket van maximaal 70 cm dikte, met daarin eventuele archeologische grondsporen, door bodemerrosie kan verdwenen zijn.

In totaal werden 7 grondsporen in het vlak aangetroffen (cfr. Bijlage I: Sporenlijst, sporen S006 t.e.m. S011 en S013). Hoewel Spoor S006 vooreerst geïnterpreteerd werd als een mogelijke greppelstructuur, bleek dit spoor na coupering een uitwaaiierende laag te zijn (cfr. Bijlage V: Veldtekeningen - Tekeningnummer 2), voorzien van baksteenbrokken en houtskoolspikkels (cfr. Afbeelding 13). Tevens werden Sporen S009, S011 en S013 als archeologische vullagen geïnterpreteerd. Spoor S009 was hierbij lensvormig van aard (cfr. Bijlage V: Veldtekeningen - Tekeningnummer 3).

Spoor S007, dat in het vlak als mogelijke kuil werd herkend, bleek na coupering géén negatiefafdruk op te leveren. Dit spoor bleek bij nader inzien dus een spookspoor te zijn.

Sporen S008 en S010 mogen geïnterpreteerd worden als twee kuilen voorzien van grote baksteen- en steenfragmenten (cfr. Afbeelding 14).

Afbeelding 13 : Sleuf 64, fotografische opname van Spoor S006 (Laag)

Afbeelding 14 : Sleuf 64, fotografische opname van Spoor S008 (Kuil)

Het vondstmateriaal, afkomstig uit bovenstaand gamma aan sporen, mag als Laat- en Post-Middeleeuws worden bestempeld: het spectrum bevatte overwegend gereduceerd gebakken aardewerk (15^e - begin 16^e eeuw) en geglaazuurd aardewerk (17e - 18e eeuw). Hierbij ziet het ernaar uit dat de teruggevonden dakpanfragmenten niet van Romeinse origine zijn. Hun minder uitgesproken kromming, en hun iets hardere bakking, wijzen tevens richting Late- en Post-Middeleeuwen. Bovendien staat het na onderzoek op het rioleringstracé zo goed als vast dat er géén overtuigend Romeins aardewerk werd aangetroffen, wat een Romeinse datering van de dakpannen volledig blokkeert.

Dat men ter hoogte van sleuven 1 t.e.m. 6 kan spreken van de aanwezigheid van een nederzetting is op basis van de sporen en de vondsten wat voorbarig. Bovendien is de breedte en de lengte van de onderzochte proefsleuven te gering om hierover vaststaande uitspraken te doen. Op dit vlak doet men er dus goed aan om de teruggevonden sporen en/of structuren te omschrijven als zijnde 'sporen en/of structuren behorend tot een zone van Late- en Post-Middeleeuwse activiteit'.

Het oudste spoor (spoor S006) gaat hierbij terug tot de 15^e - begin 16^e eeuw. Nadien werd deze zone enkel maar met verschillende (dump)lagen verder opgevuld/opgehoogd (cfr. Bijlage I: Sporenlijst - Sporen S009, S011 en S013).

Afbeelding 15 : Sleuf 64, werkfoto

Voor een overzicht van de aangetroffen sporen, en hun beschrijving, zie Bijlage I: Sporenlijst (meer specifiek: sporen S006 t.e.m. S014).

Voor fotografische opnames van de vlakken, zie Bijlage II: Fotolijst & de op CD-ROM aanwezige foto-databank (meer specifiek: F102 t.e.m. F110).

Voor een overzicht van de aangetroffen vondsten, zie Bijlage III: Vondst- en Monsterlijst (meer specifiek vondsten: 012 t.e.m. 021).

Voor een overzicht van de aangemaakte (veld)tekeningen, zie Bijlage IV: Tekeningenlijst en Bijlage V: Veldtekeningen (meer specifiek: Tekeningnummers 2, 3 en 4).

Voor de fotografische opnames van het onderzochte noordprofiel en de beschrijving ervan, zie Bijlage VII: Bodemprofielen - Profiel N & Bijlage V: Veldtekeningen - Tekeningnummers 3 en 4.

Voor de exacte georeferendeerde ligging van de aangetroffen grondsporen, zie Bijlage VIII: Georeferendeerde overzichtsplannen.

8. Dankwoord

Graag wensen we Agentschap Infrastructuur, Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant te danken voor het vertrouwen dat het als opdrachtgever in projectbureau 'Archaeological Solutions' stelt. Speciale dank gaat hierbij uit naar Dhr. Hubert Trappeniers, lokale afgevaardigde van het bestuur, die voor een vlot verloop van de werkzaamheden op het terrein instond, en dhr. Bruno Van Dessel, onder wiens leiding de altimetrische en planimetrische opmetingen werden verricht en die ook een zeer gewaardeerde bijdrage leverde bij de productie van de georeferende overzichtsplannen in Bijlage VIII. Verder wensen we de firma Aswebo nv te danken voor de goede samenwerking op het terrein.

Ook mevr. Els Patrouille wensen we te danken, die in haar functie van erfgoedconsulente bij het Agentschap R-O Vlaanderen, Entiteit Onroerend Erfgoed, bereid werd gevonden om tijdens een terreinbezoek advies te verschaffen.

Tenslotte gaat ook een woord van dank uit naar enkele collega archeologen voor hun gegeven feedback.

9. Literatuur

Bodemkaart van België, 1957. Verklarende tekst bij het kaartblad Anderlecht 87 E, Uitgever IWONL.

Bodemkaart van België, 1965. Verklarende tekst bij het kaartblad Merchtem 72 E, Uitgever IWONL.

BIJLAGEN

BIJLAGE I: Sporenlijst

Projectnaam: IVO-3 & DAO 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Spoornummer	Sleuf	Vlak	TAW	Kleur	Spoorrelatie	Vondstnr.	Coupe	Aard spoor & omschrijving
001	3	2	58.52+	LGR egaal Scherp afgelijnd	Mogelijke samenhang met S002, S003, en S004	005	NEE	(Paal?)spoor (spikkels BK aanwezig) <u>Datering:</u> 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw
002	3	2	58.58+	LGR egaal Scherp afgelijnd	Mogelijke samenhang met S001, S003, en S004	004	NEE	Vierkante afvalkuil <u>Datering:</u> 15 ^{de} - 18 ^{de} eeuw
003	4	2	58.57+	DGR/GR LBR gevlekt Scherp afgelijnd	Mogelijke samenhang met S001, S002, en S004	/	NEE	Greppelstructuur <u>Datering:</u> Late- en Post-Middeleeuwen
004	4	2	58.57+	DGR/GR egaal Scherp afgelijnd	Mogelijke samenhang met S001, S002, en S003	006	NEE	Afvalkuil (BK + HK) <u>Datering:</u> 15 ^{de} -17 ^{de} eeuw
005	15	1	61.53+	DGR/BR gevlekt Scherp afgelijnd	Niet bekend	/	NEE	Recente kuil (cfr. resten BK, MET, STNKL) <u>Datering:</u> 19 ^{de} - 20 ^{ste} eeuw
006 (13) - Profiel N	64	2	58.11+	LGR egaal BR gevlekt Scherp afgelijnd	Ingegraven in laag S013 en S014	012	JA	Laag (spikkels HK, Fe++) <u>Datering:</u> 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw
007	64	2	58.10+	GR egaal LBR gevlekt Vaag afgelijnd	Nvt.	/	JA	Spookspoor
008 Profiel N	64	2	58.21+	LBR/GR Zeer vaag afgelijnd	Ingegraven in laag S012	/	NEE	Kuil (veel BK + STN) <u>Datering:</u> Late- en Post-Middeleeuwen
009 (9) - Profiel N	64	2	58.12+ → 58.18+	LGR BR bijtint Scherp afgelijnd	Ingegraven in laag S012 en S013	015, 016 013, 017	NEE	Lensvormige laag (HK + BK brokken) <u>Datering:</u> 17 ^{de} - 19 ^{de} eeuw

Projectnaam: IVO-3 & DAO 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Spoornummer	Sleuf	Vlak	TAW	Kleur	Spoorrelatie	Vondstnr.	Coupe	Aard spoor & omschrijving
010	64	2	58.18+	GR Scherp afgelijnd	Ingegraven in laag S012	/	NEE	Kuil/Laag (grote BK-brokken) <u>Datering:</u> Late- en Post-Middeleeuwen
011 (7) - profiel N	64	2	58.16+	DGR/GR Scherp afgelijnd	= Spoor S010? Jonger dan Spoor S009	/	JA	Laag (spikkels HK, BK, en STN) <u>Datering:</u> vermoedelijk jonger dan 17 ^{de} - 19 ^{de} eeuw
012 (8) - profiel N	64	2	58.23+ → 58.16+	LBR egaal	Nvt. Vaste ondergrond	014	NEE	Laag (Fe++) <u>Datering:</u> 17 ^{de} - 20 ^{ste} eeuw
013 (12) - profiel N	64	2	58.00+ → 58.13+	DBR LGR zones	Niet bekend	016	NEE	Laag (Fe++) <u>Datering:</u> 17 ^{de} - 18 ^{de} eeuw
014 (14) - profiel N	64	2	58.09+	DBR GRWI vlekjes	Nvt. Vaste ondergrond	018, 019	NEE	Laag (Fe++) <u>Datering:</u> 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw

BIJLAGE II: Fotolijst¹⁹

---

¹⁹ Het volledige corpus van fotografische opnamen staat op de CD-ROM die als addendum aan het analoge rapport wordt bijgevoegd.

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k				Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant				Controle:	
Projectnummer: AS 07 - 004				Gemeente: Asse					
Projectcode: ASS-07-RIN		Jaar: 2007		Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k					
Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
001	1	1	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
002	2	1	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
003	3	1	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
004	4	1	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
005	5	2	/	N	1	JA	3x	10-08	Profiel 1
006	5	2	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
007	6	2	/	W	/	/	3x	10-08	Vlakoverzicht
008	3	2	001 - 002	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht: zicht op lichtgrijze negatiefsporen Spoor S001: (Paal?)Kuil; Spoor S002: Afvalkuil
009	4	2	003 - (004)	W	/	/	3x	10-08	Vlakoverzicht: zicht op donkergrijs/grijs negatiefspoor Spoor S003: greppelstructuur
010	4	2	004	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht: zicht op donkergrijs/grijs negatiefspoor Spoor S004: Afvalkuil
011	1	2	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
012	2	2	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
013	7	1	/	O	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
014	8	1	/	O	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
015	9	1	/	O	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
016	10	1	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
017	11	1	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
018	12	1	/	W	/	/	2x	10-08	Vlakoverzicht
019	13	1	/	W	/	/	3x	10-08	Vlakoverzicht
020	14	1	/	W	/	/	2x	10-08	Recent spoor ten westen: afkomstig van aanwezige talud Vlakoverzicht
021	11	1	/	N	2	JA	2x	10-08	Recent spoor ten westen: afkomstig van aanwezige talud Profiel 2
022	15	1	005	W	/	/	3x	13-08	Vlakoverzicht: zicht op donkergrijs/bruin gevlekt negatiefspoor Spoor S005: Recente kuil
023	16	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
024	17	1	/	W	/	/	1x	13-08	Vlakoverzicht
025	18	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
026	19	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
027	20	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
028	21	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
029	22	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
030	23	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
031	24	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
032	25	1	/	W	/	/	4x	13-08	Vlakoverzicht met zicht op complex bodemkundig fenomeen Klei- en IJzer-migratie (B3t-horizont) → zware erosie
033	26	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
034	27	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht & Varia (NNO)
035	28	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
036	29	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
037	30	1	/	W	/	/	3x	13-08	Vlakoverzicht & Varia (NNO)
038	31	1	/	W	/	/	3x	13-08	Vlakoverzicht
039	32	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
040	33	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
041	34	1	/	W	/	/	3x	13-08	Vlakoverzicht
042	35	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
043	36	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
044	37	1	/	W	/	/	2x	13-08	Vlakoverzicht
045	19	1	/	N	3	JA	1x	13-08	Profiel 3
046	25	1	/	Z	4	JA	2x	13-08	Profiel 4
047	32	1	/	Z	5	JA	2x	13-08	Profiel 5
048	38	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
049	39	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
050	40	1	/	W	/	/	3x	14-08	Vlakoverzicht & Varia (NNO)
051	41	1	/	W	/	/	3x	14-08	Vlakoverzicht & Varia (NNO)
052	42	1	/	W	/	/	5x	14-08	Vlakoverzicht & Varia (N)
053	43	1	/	W	/	/	6x	14-08	Vlakoverzicht & Varia (NNW - ZZW) + 2 details grenspaal
054	44	1	/	W	/	/	3x	14-08	Vlakoverzicht
055	45	1	/	W	/	/	3x	14-08	Vlakoverzicht & Varia (NNO)
056	46	1	/	W	/	/	4x	14-08	Vlakoverzicht & Varia (N)

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
057	47	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
058	48	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
059	49	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
060	50	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
061	51	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
062	52	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
063	53	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
064	54	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
065	55	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
066	56	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
067	57	1	/	W	/	/	2x	14-08	Vlakoverzicht
068	58	1	/	W & Z	/	/	3x	14-08	Vlakoverzicht + verstoord Z-profiel (asfalt)
069	39	1	/	Z	6	JA	2x	14-08	Profiel 6
070	46	1	/	N	7	JA	2x	14-08	Profiel 7

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
071	53	1	/	N	8	JA	2x	14-08	Profiel 8
072	59	1	/	W	/	/	2x	16-08	Vlakoverzicht: zwaar verstoord ten oosten
073	60	1	/	W	/	/	2x	16-08	Vlakoverzicht: zwaar verstoord ten oosten
074	61	1	/	W	/	/	2x	16-08	Vlakoverzicht
075	62	1	/	W	/	/	3x	16-08	Vlakoverzicht: zwaar verstoord ten oosten
076	63	1	/	W	/	/	4x	16-08	Vlakoverzicht & Varia (NNO)
077	63	1	/	Z	10	JA	3x	16-08	Profiel 10
078	59	1	/	N	9	JA	2x	16-08	Profiel 9
079	25	1	/	W	W	JA	3x	16-08	Coupe doorheen complex bodemkundig fenomeen Klei- en IJzer-migratie (B3t-horizont) → zware erosie
080	29 → 27	2	/	NNO	/	/	2x	28-08	Werbbegeleiding: cumul 140 → 120 W-zijde (fietspad/talud)
081	27 → 25	2	/	NNO	/	/	2x	28-08	Werbbegeleiding: cumul 120 → 100 W-zijde (fietspad/talud)
082	25 → 22	2	/	NNO	/	/	2x	28-08	Werbbegeleiding: cumul 100 → 80 W-zijde (fietspad/talud)
083	22 → 20	2	/	NNO	/	/	2x	28-08	Werbbegeleiding: cumul 80 → 60 W-zijde (fietspad/talud)
084	20 → 18	2	/	NNO-N	/	/	2x	29-08	Werbbegeleiding: cumul 60 → 40 W-zijde (fietspad/talud)

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
085	17 → 15	2	/	N	/	/	2x	29-08	Werbbegeleiding: cumul 40 → 20 W-zijde (fietspad/talud)
086	17 → 15	2	/	N	/	/	3x	29-08/30-08	Werbbegeleiding: cumul 40 → 20 wegcunet
087	20 → 18	2	/	N	/	/	5x	29-08/30-08	Werbbegeleiding: cumul 60 → 40 wegcunet
088	20 → 18	2	/	NNO	JA	JA	1x	29-08	Werbbegeleiding: cumul 60 → 40 W-zijde (V-vormige gracht)
089	22 → 20	2	/	N	/	/	5x	30-08	Werbbegeleiding: cumul 80 → 60 wegcunet
090	25 → 22	2	/	N	/	/	2x	30-08	Werbbegeleiding: cumul 100 → 80 wegcunet
091	27 → 25	2	/	N	/	/	2x	30-08	Werbbegeleiding: cumul 120 → 100 wegcunet
092	50 → 54	2	/	Z	/	/	2x	03-09	Werbbegeleiding: cumul 360 → 400 W-zijde (fietspad/talud)
093	44 → 40	2	/	N & W	JA	JA	3x	03-09	Werbbegeleiding: cumul 300 → 260 W-zijde (W-profiel)
094	44 → 42	2	/	N	/	/	2x	03-09	Werbbegeleiding: cumul 300 → 280 O-zijde (wegcunet)
095	42	2	/	W	11	JA	2x	03-09	Profiel 11 ter hoogte van cumul 280 (W-zijde)
096	44	2	/	W	12	JA	2x	03-09	Profiel 12 ter hoogte van cumul 300 (middendeel wegcunet)
097	46 → 44	2	/	N	/	/	1x	03-09	Werbbegeleiding: cumul 320 → 300 O-zijde (fietspad/talud) Grindlaag ('Basisgrind van het Tongeriaan') op 1.80m -mv
098	48 → 46	2	/	NNO	/	/	2x	03-09	Werbbegeleiding: cumul 340 → 320 W-zijde (fietspad/talud) + wegcunet (verbruingslaag op 1m -mv / B2-horizont)

Projectnaam: IVO-3 & DAO 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Viak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
099	48 → 46	2	/	N	/	/	2x	03-09	Werbbegeleiding: cumul 340 → 320 O-zijde (fietspad/talud) verbruiningslaag op 1.60m -mv (B2-horizont)
100	46 → 44	2	/	NNO	/	/	2x	04-09	Werbbegeleiding: cumul 320 → 300 wegcunet Geelbruin zandig leem tussen 1.80 en 3/3.5m -mv
101	48 → 46	2	/	NNO	/	/	1x	04-09	Werbbegeleiding: cumul 340 → 320 wegcunet Onderkant 'Basisgrind van het Tongeriaan' op 2m -mv
102	64	2	014	O	/	/	4x	06-09	Vlakoverzicht: 0m → 8m Vaste donkerbruine ondergrond (Fe++)
103	64	2	006 - 007	O	/	/	2x	06-09	Vlakoverzicht: detail S006 (lichtgrijs egaal/donkerbruin gevlekte laag) - S007 (spookspoor)
104	64	2	007	O	/	/	2x	06-09	Vlakoverzicht: Spookspoor
105	64	2	006	NNO	A-B	JA	1x	06-09	Coupe doorheen lichtgrijs egaal/donkerbruin gevlekte laag uitwaaiend
106	64	2	006	NNO	C-D	JA	2x	06-09	Coupe doorheen lichtgrijs egaal/donkerbruin gevlekte laag uitwaaiend
107	64	2	007	W	JA	JA	4x	06-09	Spookspoor (eronder Spoor 006?)
108	64	2	009, 012	O	/	/	5x	06-09	Vlakoverzicht: vanaf 13m lijn Zicht op lichtgrijze lensvormige laag
109	64	2	008	NNW	/	/	2x	06-09	Detail: lichtbruin/grijze kuil (veel BK + STN)
110	64	2	012	O	/	/	3x	06-09	Vlakoverzicht: vanaf 19m lijn Vaste egaal lichtbruine ondergrond (Fe++)
111	64	2	(1) → (8) 011, 012	N	N	JA	2x	06-09	Profiel N: tussen 21.80m - 24m (MP8)
112	64	2	(1) → (5) (7) → (8) 008, 011, 012	N	N	JA	2x	06-09	Profiel N: tussen 19.25m - 21.80m

Projectnaam: DAO 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Fotonummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
113	64	2	008, 009, 011, 012 (1) → (5) (7) → (10)	N	N	JA	1x	06-09	Profiel N: tussen 16.25m - 19.25m
114	64	2	(1) → (4a) (7) → (10) 009, 011, 012	N	N	JA	2x	07-09	Profiel N: tussen 13.60m - 16.25m
115	64	2	(1) → (4a) (7), (9) → (12) 009, 011, 013	N	N	JA	2x	07-09	Profiel N: tussen 11m - 13.60m
116	64	2	(1) → (4a) (7), (9) → (15) 006, 009, 011, 013, 014	N	N	JA	2x	07-09	Profiel N: tussen 8.40m - 11m
117	64	2	(1) → (3) (10), (14) → (15) 014	N	N	JA	2x	07-09	Profiel N: tussen 5.80m - 8.40m
118	64	2	(1) → (3) (10), (14) → (15) 014	N	N	JA	2x	07-09	Profiel N: tussen 3m - 5.80m
119	64	2	(1) → (3) (10), (14) → (15) 014	N	N	JA	2x	07-09	Profiel N: tussen 0m (MP7) - 3m

BIJLAGE III: Vondst- en Monsterlijst

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Vondstnummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Monstercode	Profiel	Materiaal	Aantal	Tek. nr.	Datum	Opmerkingen
001	3	2	/	/	/	AW	2x AW	/	10-08	AW: 2x geglaazuurd AW in opgebracht pakket; op 50cm -mv Datering: 18 ^{de} -19 ^{de} eeuw
002	4	2	/	/	/	BK	1x BK	/	10-08	BK: 1 groot panfragment in opgebracht pakket; op 60cm -mv Datering: Late- en Post-Middeleeuwen
003	6	2	/	/	/	AW	1x AW	/	10-08	AW : 1x geglaazuurd AW in opgebracht pakket; op 100cm -mv Datering: fragment melkteil, 17 ^{de} of 18 ^{de} eeuw
004	3	2	002	/	/	AW, BK, BOT	10x AW 2x BK 6x BOT	1	10-08	AW: 2x geglaazuurd AW 8x gereduceerd gebakken AW, ongeglaazuurd -overwicht aan grijs gedraaid AW, harde bakking BK: 2 panfragmenten BOT: 6 fragmenten van een dierlijke tand Datering: 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw (grijs AW) 17 ^{de} - 18 ^e eeuw (geglaazuurd AW) Late- en Post-Middeleeuwen (panfragmenten)
005	3	2	001	/	/	AW	1x AW	1	10-08	AW: 1x gereduceerd gebakken AW, ongeglaazuurd harde bakking Datering: 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw
006	4	2	004	/	/	BK	3x BK	1	10-08	BK: 3 daktegels Datering: 15 ^{de} -17 ^{de} eeuw
007	11	1	/	/	2	PIJPAW	1x PIJPAW	/	10-08	PIJPAW: 1x pijpensteeltje; op 45cm -mv Datering: 18 ^{de} - 20 ^{ste} eeuw (eerder later dan vroeger)
008	34	1	/	/	/	AW, BK	1x AW 1x BK	/	13-08	AW: 1x geglaazuurd AW (fragment melkteil of schotel) op 80cm -mv BK: 1 panfragment Datering: 18 ^{de} eeuw? (AW) Late- en Post-Middeleeuwen (panfragment)
009	19	1	/	/	3	AW	1x AW	/	13-08	AW: 1x geglaazuurd AW; op 43cm -mv Datering: te klein om te dateren, 17 ^{de} - 19 ^{de} eeuw

Projectnaam: IVO-3 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004			
Projectcode: ASS-07-RIN			
Jaar: 2007			
Gemeente: Asse			
Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k			

Vondstnummer	Sleuf	Flak	Spoor	Monstercode	Profiel	Materiaal	Aantal	Tek. nr.	Datum	Opmerkingen
010	19	1	/	/	3	AW/BK?	1x AW/BK?	/	13-08	AW/BK?: op 40cm -mv Datering: onbepaald
011	50	1	/	/	/	PORC	1x PORC	/	14-08	PORC: vlakvondst; op 70cm -mv onderkant kamerpot Bouffloulx Datering: laat 17 ^{de} - 18 ^{de} eeuw

Projectnaam: DAO 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Vondstnummer	Sleuf	Vlak	Spoor	Monstercode	Profiel	Materiaal	Aantal	Tek. nr.	Datum	Opmerkingen
012	64	2	006	/	A-B	AW	1x AW	2	06-09	AW: 1x gereduceerd gebakken AW, ongeglazuurd Sterk verweerd, randfragment (?) Datering: 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw
013	64	2	009	/	/	AW, BK, STG, MET	1x AW 2x BK 1x STG 1x MET	2	06-09	AW: 1x geglazuurd aardewerk BK: 1 panfragment STN: 1x bodemfragment steengoedkruik MET: 1 nageltje Datering: ca. 1600, Raeren (Steengoed)
014	64	2	012	/	/	AW	1x AW	2	06-09	AW : 1x geglazuurd AW (type: Rijnland) Datering: 17 ^{de} - 20 ^{ste} eeuw
015	64	2	009 (9)	/	N	AW	1x AW	3	07-09	AW: 1x geglazuurd AW, wandscherf kruik Datering: 19 ^{de} eeuw (?)
016	64	2	009-013 (9)-(12)	/	N	AW	1x AW	3	07-09	AW: 1x geglazuurd AW, wandscherf schotel (?) Datering: 17 ^{de} - 18 ^{de} eeuw
017	64	2	009 (9)	/	N	AW	1x AW	3	07-09	AW: 1x geglazuurd AW, bodemfragment schotel Datering: 17 ^{de} - 19 ^{de} eeuw
018	64	2	014 (14)	/	N	AW	1x AW	3	07-09	AW: 1x gereduceerd gebakken AW, ongeglazuurd grijs gedraaid, harde bakking, wandscherf Datering: 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw / kruik(je)
019	64	2	014 (14)	/	N	AW	1x AW	3	07-09	AW: 1x gereduceerd gebakken AW, ongeglazuurd grijs gedraaid, harde bakking, wandscherf Datering: 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw
020	64	2	(15)	/	N	AW	1x AW	4	07-09	AW: 1x gereduceerd gebakken AW, ongeglazuurd bruinigrijs gedraaid (?), wandscherf (?) Datering: Post-Middeleeuws (te klein om te dateren)
021	64	2	(15)	/	N	AW	1x AW	4	07-09	AW: 1x gereduceerd gebakken AW, ongeglazuurd grijs gedraaid, harde bakking, wandscherf Datering: 15 ^{de} - begin 16 ^{de} eeuw

BIJLAGE IV: Tekeningenlijst

Projectnaam: IVO-3 & DAO 'Ring om Asse' - N9 k		Plaats: Asse - Prov. Vlaams-Brabant	Controle:
Projectnummer: AS 07 - 004		Gemeente: Asse	
Projectcode: ASS-07-RIN	Jaar: 2007	Toponiem: 'Ring om Asse' - N9 k	

Tekeningnummer	Sleuf	Vlak	Profiel	Details	Schaal	Omschrijving	Tekenaar	Datum	Opmerkingen
1	3, 4 & 15	1, 2	/	/	1:50	Aangetroffen sporen in sleuven 3,4 & 15	K. Verelst	10-08-2007 13-08-2007	+ legenda
2	64	2	/	JA	Vlak: 1:50 Coupes: 1:20	Vlak rioleringsleuf (tussen KR9 en KR10) + bijhorende coupetekeningen	K. Verelst	06-09-2007	+ legenda
3	64	/	N	JA	1:20	Profiel N: tussen 6.60m en 24m (MP8) Basislijn op 58.70m + TAW	K. Verelst	07-09-2007	+ legenda
4	64	/	N	JA	1:20	Profiel N: tussen 0m (MP7) en 6.60m Basislijn op 58.70m + TAW	K. Verelst	07-09-2007	+ legenda

BIJLAGE V: Veldtekeningen

BIJLAGE VI: Lijst met gebruikte afkortingen

Lijst met afkortingen

Asse - Ring om Asse N9 k Lijst met afkortingen

monstercode

BM	beerputmonster
MA	monster algemeen
MBOT	monster klein botmateriaal
MC14	monster C-14 datering
MCR	monster crematie
MD	monster dendrologie
MFF	fosfaatmonster
MHT	houtmonster
MHK	houtschool monster
MP	pollenmonster
MSCH	schelpenmonster
MZ	algemeen zadenmonster
MZO	monster onverkoolde zaden
MZV	monster verkoolde zaden

interpretatie/aard spoor/ lagen / vondstomstandigheden

AA	aanlegvondst
AAPR	aanleg profiel
AL	akkerlaag
BA	balk
BP	beerput/-kelder
BV	bouwvoor
CR	crematiegraf
DLT	doorlaat (door een muur)
DR	drain
EG	erfgreppel
EV	eerste versnijding
GA	gracht
GE	geul
GR	greppel
GT	goot
INH	inhumatiegraf
HA	haard
HG	huisgreppel
HU	hutkom
KG	kringgreppel
KEL	kelder
KL	kuil

KS	karrenspoor
LAT	latrine
LG	laag
LO	ophogingslaag
LS	stortlaag
LV	loopvlak
MI	muurinsteek
MR	muur
MST	mestkuil
ME?	Middeleeuwen?
MU	muuruitbraak
NV	natuurlijke verstoring
OK	onderkant
ON	onbekend/onzeker
OV	oven
PA	paal (intacte paal)
PAK	paal met paalkuil (intacte paal met grondspoor)
PG	paalgat (grondspoor voormalige paal)
PK	paalkuil (grondspoor voormalige paalkuil)
PPGK	grondspoor paalgat en paalkuil
PL	plank
PS	ploegspoor

REC	recent
RPA	rij palen
RPG	rij paalgaten
RPK	rij paalkuilen
RPL	rij planken
SG	standgreppel
SS	spitspoor
SV	stortvondst
VG	vaste grond
VL	vlek/depressie
VR	vloer
VV	vlakvondst
WA	waterput
WG	weg
WI	waterput insteek
WK	waterput kern

or	oranje
rd	rood
wt	wit
zw	zwart
substantie	
gri	grind
hu	humus
kl	klei
le	leem
lss	löss
ve	veen
z	zand
zav	zavel
zkl	zware klei

aard materiaal

insluitsels

AS	as
AW	aardewerk
BOT	botmateriaal
BC	bouwceramiek
BK	baksteen
BR	brons
COP	coproliet
CR	crematie
FE	ijzer/oer
FF	fosfaat
GL	glas
HK	houtschool
HUTTELM	huttenleem
HT	hout
HU	humus
INH	inhumatie
KI	kiesel
LR	leer
MET	metaal/ijzerslakken
MG	mangaan
MST	mest
NS	natuursteen
OX	oxidatie
RED	reductie
SCH	schelpen
VERBR. LM/KL	verbrande klei/leem
VST	vuursteen

kleur

I	licht
d	donker
eg	egaal
sch	schoon
vl	vuil
zr	zeer
bg	beige
bl	blauw
br	bruin
gl	geel
gn	groen
gr	grijs

AW	aardewerk
BOT	botmateriaal
BC	bouwceramiek
BK	baksteen
BPL	bepleistering
BR	brons
COP	coproliet
CR	crematie
DRN	drainagepijp
FE	ijzer/oer
FSD	flessendop
GL	glas
HK	houtschool
HUTTELM	huttenleem
HT	hout
INDET	ondefinieerbaar materiaal
INH	inhumatie
KSLK	kachelslik
KGL	kogel
KNIKKER	knikker
LEIS	(steengoed/zoutglazuur)
LR	leesteen
MET	leer
MNT	metaal/ijzerslakken
MRL	mont
MRM	mortel
MSTN	marmar
NS	maalsteen
PIJPAW	natuursteen
PL	pijpaardewerk
PORC	plaatje koper
SPD	porselein
SPSCH	speld (koper)
STG	spinschijf
STN	steengoed
STNKL	steen
TGL	steenkool
VERBR. KL/LM	tegel
VRPL	verbrande klei/leem
VST	vloerplint
WFG	vuursteen
	weefgewicht

BIJLAGE VII: Bodemprofielen

BIJLAGE VIII: Gegeorefereerde overzichtsplannen